

5.11.2021

**Eduskunta
Talousvaliokunta****Muoti ja urheilukauppa ry:n lausunto kustannustuesta annetun lain muuttamisesta HE 207/2021**

Hallituksen esitys rajaisi pandemiasta kärsineet muoti- ja urheilukaupat kustannustukea mahdollisesti saavien toimialojen ulkopuolelle. Muoti- ja urheilukaupat ovat menettäneet liikevaihtoaan tarkastelukaudella julkisoikeudellisten rajoitusten vuoksi sekä suoraan että välillisesti. Lisäksi etätyösuositus on käytännössä ollut osalle yrityksiä rajoitustoimi.

Esityksessä todetaan, ettei etätyösuoritus olisi rajoitustoimi, jolla rajoitetaan asiakasmäärää tai aukioloaikaa. Mutta HE:n esityksessä todetaan kuitenkin : *”Keskeiseen asiakaskuntaan kohdistetusta julkisoikeudellisesta rajoitustoimesta olisi kyse esimerkiksi silloin, kun taksiliiketoimintaa elinkeinonaan harjoittavalla yrityksellä ei ole ollut asiakkaita ravintolayrityksiin kohdistettujen julkisoikeudellisten rajoitusten johdosta.”* HE:n esityksen mukaan siis tukeen olisivat oikeutettuja myös rajoitustoimista toissijaisesti kärsineet yritykset, joihin ei kohdistunut suoria julkisoikeudellisia rajoituksia.

Alla on esimerkkejä tilanteista, joissa Muoti- ja urheilukauppojen liikevaihdon lasku johtui julkisoikeudellisen rajoituksen suorista ja välillisistä seurauksista esimerkkinä käytetyn taksi-yritysten tapaan:

1. Lentokentällä toimivat muotikaupat ja myymälät: lentokenttien matkustajamäärät olivat maahantulorajoitusten vuoksi loppukesästä edelleen liian alhaiset tuomaan kustannuksia vastaavaa liikevaihtoa lentokenttämyymälöihin.
2. Kaupunkien keskustoissa toimivat vaatekaupat: Matkustusrajoitusten vuoksi turisteja ei edelleenkään normaali vuoden parhaana sesonkiaikana maahan päässyt ja siksi turistikadosta kärsivät erityisesti muotikaupat. Etätyösuositusten vuoksi ohikulkuliikennettä ei ole ollut ja työpukeutumisen tarve oli niinkään hyvin vähäinen.
3. Turismista riippuvainen kauppa Itä-Suomessa ja länsirajalla: Turistien poissaolo rajoitti voimakkaasti matkustusrajoitusten vuoksi Itä-Suomessa ja Ruotsin vastaisen rajan lähellä toimivia muoti- ja urheilukauppoja.
4. Juhlapukeutumista myyvä kauppa: Koulujen juhlat, teatterit ja perhetilaisuudet olivat joko kiellettyjä tai henkilömäärän vuoksi rajoitettuja, minkä seurauksena juhlapukeutumisen myynti oli edelleen huvien matalalla tasolla.

Noin neljännes työvoimasta Suomessa oli etätyössä vuonna 2020 ja etätyö tekeminen oli Statistan mukaan Suomessa yleisintä EU:ssa. Siksi myös pukeutumisen kauppa on kärsinyt edelleen tarkastelukaudella Suomessa mm. muita Pohjoismaita enemmän. Välillisesti ihmiset eivät kotimatkoillaan tehneet pukeutumishankintoja ja tarve työpaikkavaatetukseen on ollut oleellisesti normaalitilannetta matalampi, mikä tarkastelukaudella edelleen kuritti erityisesti kaupunkikeskustojen ja kauppakeskusten kivijalkamyymälöitä, joiden vuokrat eivät ole joustaneet ja joiden pitkät vuokrasopimukset ovat estäneet kauppoja siirtymästä halvemmille paikoille.

Käytännössä etätyösuositus ei ole ollut ainoastaan ohjeellinen työpaikoilla, joilla 2 metrin turvaväliä ei ole voitu taata. Etätyösuositus on käytännössä esimerkiksi maisemakonttoreissa merkinnyt työpaikkojen sulkemista ja pakollista siirtymistä etätyöhön. Siksi etätyösuositus tulisi hyväksyä perusteeksi tuensaannille, jos sen seuraus on ollut sama kuin suoralla rajoitustoimella.

Muoti- ja urheilukauppa ry

Veli-Matti Kankaanpää

toimitusjohtaja